

Sygn. akt SNO 32/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2016 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Apelacyjnego [...] i
przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości,
po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 września 2016 r.,
sprawy **Z. C.**

sędziego Sądu Okręgowego w [...] w stanie spoczynku
w związku z odwołaniem Ministra Sprawiedliwości
od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt ASD .../15,

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

**2. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 roku, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] po rozpoznaniu sprawy sędziego Sądu Okręgowego w [...] w stanie spoczynku Z. C. obwinionego o to, że nie nadał biegu skardze na

przewlekłość postępowania złożonej w dniu 23 maja 2013r. przez R. P. w sprawie I C .../85 Sądu Okręgowego w [...] i nie podjął w związku z tą skargą jakichkolwiek czynności w okresie od 23 maja 2013r. do 7 października 2014r., nie nadał biegu skardze na przewlekłość postępowania złożonej w dniu 14 listopada 2013r. przez R. P. w sprawie I C .../85 Sądu Okręgowego w [...] i nie podjął w związku z tą skargą jakichkolwiek czynności w okresie od 14 listopada 2013r. do 7 października 2014r., nie nadał biegu skardze na przewlekłość postępowania złożonej w dniu 6 grudnia 2013r. i nie podjął w związku z tą skargą jakichkolwiek czynności w okresie od 6 grudnia 2013r. do 7 października 2014r., nie nadał biegu skardze na przewlekłość postępowania złożonej w dniu 3 czerwca 2014r. przez R. P. w sprawie I C .../85 Sądu Okręgowego w [...] i nie podjął w związku z tą skargą jakichkolwiek czynności w okresie od 23 czerwca 2014r. do 7 października 2014r., nie podjął czynności w sprawie odtworzenia akt I C .../85 Sądu Okręgowego w [...] w okresie od 21 czerwca 2014r. do 7 października 2014r., czym dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa w rozumieniu art. 107 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, uznał obwinionego za winnego popełnienia opisanego wyżej przewinienia dyscyplinarnego kwalifikowanego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.dalej jako u.s.p.) i uznając je za przewinienie mniejszej wagi, na podstawie art. 109 § 5 u.s.p. odstąpił od wymierzenia kary.

Sąd Apelacyjny Sąd Dyscyplinarny ustalił, że obwiniony Z. C., podjął obowiązki sędziowskie w 1976 r., w dniu 14 lutego 1985 r. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Wojewódzkiego w [...]; od stycznia 1987 r. do przejścia w stan spoczynku, czyli do dnia 4 stycznia 2015 r., pełnił funkcję przewodniczącego Wydziału I Cywilnego Sądu Okręgowego w [...].

W dniu 8 lutego 1985r., do Sądu Wojewódzkiego w [...] wpłynęła sprawa z powództwa R. P. przeciwko Skarbowi Państwa Uniwersytetowi [...] o zapłatę; została zarejestrowana pod sygn. akt I C .../85 i przydzielona sędziemu Z. C. Na posiedzeniu w dniu 4 września 1985r., zostało wydane postanowienie o zawieszeniu postępowania, a sprawa w dniu 31 stycznia 1987r. została zakreślona. W dniu 22 lipca 2009 r. zostało wydane postanowienie w przedmiocie zmiany podstawy zawieszenia postępowania, zaś w dniu 5 stycznia 2012r. uchylono

postanowienie z dnia 22 lipca 2009r. W dniu 22 października 2012r. zostało wydane postanowienie w przedmiocie sprostowania omyłki w postanowieniu z dnia 22 lipca 2009r. i z 5 stycznia 2012r. Po dacie 29 października 2012r. tj. dacie pism przewodnich, za którymi odpisy tych postanowień były doręczane stronom, w systemie „Sędzia 2” nie odnotowano żadnych czynności. Akta I C .../85 znajdowały się w gabinecie sędziego Z. C. R. P. złożył cztery skargi na przewlekłość tegoż postępowania. Pierwsza skarga wpłynęła w dniu 23 maja 2013r., druga w dniu 14 listopada 2013r., trzecia w dniu 6 grudnia 2013r., zaś czwarta w dniu 3 czerwca 2014r. Pismom tym nie nadano dalszego biegu. Akta sprawy I C .../85 zaginęły najprawdopodobniej w czerwcu 2014 roku; sędzia C. nie wszczął postępowania o ich odtworzenie, licząc, że akta te, liczące jedynie kilka kart, odnajdą się; jednakże z uwagi na ich nieodszukanie, w dniu 17 listopada 2014r. zostało wszczęte postępowanie z urzędu w celu ich odtworzenia.

Sąd ustalił dalej, że do obowiązków sędziego C. jako przewodniczącego wydziału, oprócz rozstrzygania w sprawach cywilnych należało także prowadzenie całego postępowania międzyinstancyjnego w zakresie dotyczącym średnio około 450 apelacji i ponad 800 zażaleń rocznie. Akt tych było tak dużo, że codziennie przywożono je przewodniczącemu wydziału do gabinetu na wózkach, przy czym przewodniczący panował nad wpływem. We wrześniu 2013 roku u jego małego wnuczka zdiagnozowano raka pnia mózgu, co wpłynęło na stan psychiczny sędziego i miało wpływ na wykonywanie przez niego obowiązków służbowych. Sędzia Z. C. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu uchybień. Wyjaśnił, że R. P. wnosił wielokrotnie w licznych wszczynanych przez siebie sprawach, pisma o różnej treści, nastroczające trudności z ich kwalifikacją procesową. Pisma wskazane w zarzutach dyscyplinarnych nie stanowiły w istocie skarg na przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy o tyle, że nie zawierały bezpośrednio żądań stwierdzenia przewlekłości postępowania, lecz żądania zapłaty na jego rzecz kwoty 100 000 złotych. Sędzia przyznał jednak, że mimo ich niejasnej treści, nie zwrócił się do R. P. o doprecyzowanie treści tych pism i nie nadał im biegu. Przez cały okres prawie 40- letniej służby sędziowskiej sędzia Z. C. wykonywał powierzoną mu funkcję i obowiązki zawodowe w sposób właściwy, umiejętnie organizował pracę bardzo dużego wydziału, w którym orzekało

kilkunastu sędziów, był zaangażowany w kształcenie kolejnych pokoleń sędziów. Jego działania cechowała obowiązkowość, dbałość o poprawność merytoryczną, empatyczna postawa wobec współpracowników oraz wysoka kultura osobista. Dokonania zawodowe sędziego oraz praca kierowanego przez niego wydziału zostały ocenione pozytywnie.

Sąd Apelacyjny Sąd Dyscyplinarny uznał, że obwiniony dopuścił się zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego, ale z uwagi na nienaganny przebieg wieloletniej służby sędziowskiej oraz jego sytuację rodzinną związaną z ciężką chorobą wnuczka uznał je za wypadek mniejszej wagi. W odwołaniu od tego wyroku, wniesionym na podstawie art. 121 § 1 u.s.p. na niekorzyść obwinionego, Minister Sprawiedliwości zarzucił obrazę prawa materialnego, tj. art. 109 § 5 u.s.p. i wniósł – na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. o zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie sędziego Z. C. za winnego zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego z ustaleniem, że czyn ten nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi z art. 109 § 5 u.s.p. i wymierzenie mu, na podstawie art. 104 § 3 pkt 1 u.s.p. kary dyscyplinarnej upomnienia; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu [...] do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle ustalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wypadek mniejszej wagi jest postacią czynu o znamionach przestępstwa typu podstawowego, charakteryzującą się tylko przewagą elementów łagodzących o charakterze przedmiotowo-podmiotowym. O uznaniu przewinienia służbowego polegającego na rażącej i oczywistej obrazie przepisów prawa za wypadek mniejszej wagi decyduje ocena jego społecznej szkodliwości, zmniejszonej w wyniku uwzględnienia określonych okoliczności charakteryzujących stronę przedmiotową i podmiotową czynu, ale nie do granic znikomości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2006 r., SNO 57/06, niepubl., z dnia 20 listopada 2015 r., SNO 72/15, niepubl. z dnia 21 czerwca 2007 r., SNO 35/07, niepubl., z dnia 8 lutego 2011 r., SNO1/11, niepubl.), w szczególności niewielka szkodliwość zachowania dla służby

sędziowskiej oraz niewielki stopień zawinienia sędziego. Nie mają natomiast znaczenia dla zakwalifikowania przewinienia dyscyplinarnego jako wypadku mniejszej wagi okoliczności leżące poza czynem, a więc na przykład dotychczasowy przebieg służby obwinionego sędziego, jego poprzednia karalność (lub niekaralność) dyscyplinarna, jak również zachowanie po popełnieniu czynu.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że to właśnie te ostatnio wymienione okoliczności zadecydowały o uznaniu przewinienia dyscyplinarnego, jakiego niewątpliwie dopuścił się obwiniony, za wypadek mniejszej wagi. Poczynione przez Sąd Apelacyjny- Sąd Dyscyplinarny ustalenia faktyczne oraz znajdujący się aktach sprawy ujawniony materiał dowodowy pozwalają jednakże na dokonanie przez Sąd Najwyższy- Sąd Dyscyplinarny samodzielnej oceny, że występująca w rozpoznawanej sprawie przewaga elementów łagodzących o charakterze przedmiotowo-podmiotowym pozwala na zakwalifikowanie deliktu dyscyplinarnego obwinionego jako wypadku mniejszej wagi, a to z punktu widzenia stopnia szkodliwości społecznej czynu obwinionego, jego wpływu na interes poszkodowanej strony oraz interes i wizerunek wymiaru sprawiedliwości, a także z uwagi na stopień zawinienia sprawcy deliktu dyscyplinarnego.

Nie ulega wątpliwości, że pismom stron zarzucającym przewlekłość postępowania cywilnego należy niezwłocznie nadawać bieg i czuwać nad sprawnym przebiegiem tego postępowania mającym na celu wyjaśnienie kwestii związanych z opóźnieniem rozpoznania i rozstrzygnięcia konkretnej sprawy oraz przeciwdziałanie skutkom przewlekłości.

Z ustaleń poczynionych w rozpoznawanej sprawie wynika, że R. P.k wnosił wielokrotnie w licznych wszczynanych przez siebie sprawach cywilnych, pisma o różnej treści, nastroczające trudności z ich kwalifikacją procesową i w związku z tym utrudniające nadanie im dalszego prawidłowego biegu. Sprawa, którą wniósł w 1985 roku do Sądu Okręgowego (wówczas Wojewódzkiego) w [...] pozostawała w zawieszeniu poczynając od 1985 roku, co daje asumpt do przyjęcia, że żadne ważne interesy powoda nie doznały uszczerbku, skoro postępowanie nie zostało podjęte przez okres kilkudziesięciu lat. Nie ma podstaw do przyjęcia, że zaginięcie akt w tej sprawie, po wielu latach zawieszenia, naruszyło interes powoda. Świadczy o tym jego postawa po wszczęciu postępowania o odtworzenie zaginionych akt

sądowych liczących kilka kart, które zakończyło się umorzeniem postępowania wskutek niemożności odtworzenia, także z uwagi na bierną postawę powoda i nieprzedstawienie przez niego odpisu pozwu. Trzeba także wskazać, że pisma powoda opisane w zarzutach postawionych obwinionemu, nie stanowiły w istocie skarg na przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i sądownym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., nr 179, poz.1843 ze zm.) o tyle, że nie zawierały bezpośrednio żądań stwierdzenia przewlekłości postępowania, lecz zawierały żądania zapłaty na jego rzecz kwoty 100 000 złotych, oczywiście niedopuszczalne w świetle przepisów cytowanej ustawy. Jest oczywiście uchybieniem obwinionego, że nie zwrócił się do R. P. o doprecyzowanie treści tych pism i nie nadał im dalszego biegu, jednakże przytoczone okoliczności pozwalają na przyjęcie, że z punktu widzenia interesu strony oraz interesu i wizerunku wymiaru sprawiedliwości, stopień społecznej szkodliwości czynu sędziego C. nie jest znaczny. Podobnie należy ocenić stronę podmiotową zarzucanego deliktu dyscyplinarnego. Czyn obwinionego nie wynikał z jego złej woli, niedostatków wiedzy prawniczej lub lekceważenia obowiązków zawodowych, lecz został spowodowany nawałem bieżących zadań, znacznym obciążeniem obowiązkami przewodniczącego i sędziego orzekającego, a także stanem psychiki sędziego spowodowanego traumatyczną sytuacją rodzinną i osobistą związaną z chorobą nowotworową wnuczka. To pozwala na ocenę, że stopień zawinienia sędziego C. nie jest znaczny oraz na konkluzję, że oceniając popełniony przez obwinionego delikt dyscyplinarny jako wypadek mniejszej wagi, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie naruszył art.109 § 5 u.s.p.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art.437 § 1 k.p.k., art.128 i 133 u.s.p. orzeczono jak w sentencji.